

EZÜSTBŐL ARANY

Magyar lovas a ranch trail és ranch riding versenyszámok élmezőnyében: Nagy Krisztina. Interjúnk annak apropóján született, hogy idén augusztusban a németországi Kreuthban megrendezett, az európai quarter horse-tenyésztőegyesületeket összefogó FEQHA által kiírt versenyen Krisztina Európa-bajnoki címet, és így aranyérmet szerzett Ranch Trail Amateur kategóriában a magyar tenyésztésű ER Silver Darling lovával.

Pont húsz éve, 2001-ben indult el röögő után hazánkban a westernlovaglás, akkor rendezték az első hazai versenyt western versenyszámokban. A húszéves jubileumra érkező örömhír azt is mutatja egyben, hogy a magyar lovasokkal, bár létszámuk európai viszonylatban kifejezetten kevésnek mondható, már számolni kell az ún. performance számokban is a kontinens nemzetközi versenyein. Hiszen ne felejtszünk el Rákóczi Istvánról (Strudel White Socks appaloosa ménnel 2006-ban az Appaloosa Tenyésztő Egyesületek Reining Amateur Európa-bajnoka), vagy Olach Elizáról (Gunners Lissy quarter horse kancájával az NRHA Rookie Level 1 kategóriájának 2017. évi Európa-bajnoka) sem.

Amikor az egész westernversenyzés elindult Magyarországon, te még szinte ki sem tudtad mondani ezeket a szavakat. Vagyis kifejezetten fiatal vagy. Kezdjük a legelőjén. Mikor kezdtél el lovagolni? Hogy kerültél lovak közelébe? Mi fogott meg a westernlovaglásban?
A legelső kiskori emlékem, hogy nagymám hetente párszor elviit az utcánk végében lévő lovardába, ahol néztük, ahogy a „nagylányok” lovagolnak. Már akkor nagyon megfogott valami a lovakban, azután pedig, hogy hétévesen egy nyári táborban végre én is lóra ülhettem, nem tudtam már elszakadni tőlük – addig nyaggtam édesanyámat, amíg be nem adta a derekát, és

FOTÓ: ART&LIGHT TEAM ÉS CK PHOTOGRAPHICS

2016-ban lehetőségem nyílt külföld fele indulni, majd az ezt követő években rengeteg szép eredményem született. 2019-ben két osztrák bajnoki cím mellett eljutottam életem első Európa-bajnokságára Dániába, ahol az ifi csapatversenyt ötödik hellyel zártuk. Tavaly pedig már a ranch riding felé irányulva megszereztem az osztrák bajnoki címet amateur, open és young rider kategóriákban, amelyekből az utolsóban idén címet is sikerült védenem.

Hogyan ismerkedtetek meg ER Silver Darlinggal, vagyis Wimpyvel, ahogy te hívod? Hogyan alakult a kapcsolatotok? Bemutatod őt az olvasóknak?

2013-ban, miután az első lovammal tartós sántasága miatt nem tudtam folytatni a versenyzést, kénytelen voltam új lovat keresni. Wimpy akkor kétéves volt, tenyésztőjénél, Bámer Imrénél ismerkedtem meg vele. Nehezen fogalmazható meg, mit éreztem, mikor először megláttam, de éreztem, hogy ő az igazi. Bár minden lovagláshoz értő ember tudja, hogy a csikó és a gyerek az egyik legrosszabb párosítás, ami létezhet, a mi párosunk mégis fejlődésnek indult. Homoky Zsófiával lovagoltuk be, majd később Pál Zoltán segített Wimpy alap-vesternképzésében.

Úgy hiszem, rengeteget adott a sikerhez, hogy heti öt alkalommal dolgozhattam a lovammal, így négyéves korára már minden apró rezdülését ismerve indulhattam vele az első versenyemen. Természetesen nehéz volt a folyamat, hiszen nemcsak a lónak, nekem is mindent az alapokról kellett megismernem, mivel előtte csupán fél évvel kezdtem western stílusban lovagolni. Így nem csoda, hogy rengeteg hibát is elkövettem, amelyet később hónapokig, vagy akár évekig tartott kijavítani bennem és a lóban is, de ez a közös tanulási folyamat nagyban megkönnyítette a dolgom a második csikómnál, Arizona Reinnél, aki jelenleg négyéves.

A magyar westernlovasság közösség reiningnyeregben ismert meg téged. Hogyan jött a váltás?

A 2019-es dániai Eb-re bár eljutottunk, mégis vissza kellett néhány startomat mondani, mivel harmadik alkalommal a verseny helyszínére érkezve sántult le Wimpy. Egyértelmű volt, hogy a vállá nem bírja a

reininghez szükséges gyors és megerőltető spineket, így eldöntöttük, az Eb után visszavonultatjuk a reiningtől. A kanadai, de Ausztriában dolgozó edzőm felesége, Sandra Stangel-Sapergia ajánlására – aki akkoriban maga is szép eredményeket ért már el ranch ridingben – egyetlen verseny erejéig kipróbáltuk a ranch ridingot. Ezen a versenyen pedig olyan remek pontszámokat értünk el, hogy majdnem minden kategóriát magasan megnyertünk – így kezdődött el a volt reininglő ranch karrierje.

A sántaságot emlited. Ha jól emlékszem, két NRHA Eb-ről lemaradtatok, pedig minősültetek. Hogy élted meg?

Őszintén válaszolva, nehezen. Az ember készül, pénzt és időt áldoz rá, majd végignézi, ahogy a többi lovas nagyszerű teljesítményekkel szerepel egy Eb-n, amin ő végül nem vehetett részt. Főleg nehéz ez egy 17 évesnek, de természetesen bármi is történjen, mindig a ló érdekeit kell szem előtt tartani.

Mit tartasz Wimpy erősségének, és hogy érzed, min kell esetleg még dolgozni vele? Bár reiningkarrierje során testfelépítése inkább hátráltatta, a ranch riding számokban kifejezetten előnyt jelent neki – olyan példászerű nyújtott jármódokkal rendelkezik, amelyre nem minden ló képes. Ezenfelül szépen teljesíti a nehezebb, nagyobb képzettséget igénylő feladatokat is, mint amilyen a minél gyorsabb, ritmusosabb hátralépés, oldalazás, vagy a ranch trailre jellemző farönkhúzás. Egyedüli hátránya a versenyszituációban, hogy kiemelkedően okos ló létére néha nem a megfelelő módon használja a fejét – régi hibákból következően még mindig előfordul néha, hogy nem töri magát túlzottan a feladatok végrehajtásában. Pár gyakorlásra szánt verseny árán ezt egész szépen sikerült az Eb-re kijavítani.

A ranch riding már ismert szám ithubon, de a ranch trail nem igazán. Elmondanád, hogy miben különbözik a ranch trail a trailtől?

A ranch trail ötvözi a ranch riding és trail versenyszámokat: a lónak egy akadályokkal teli pályán kell végighaladni, hasonlóan a trail osztályokhoz, ám a pontozás mikéntje eltérő. A legkívánatosabb egy bírő szemében a ranch trail lótól, ha minden feladatot gyorsan, de precízen hajt végre, köztük nem hagyva szünetet – hasonlóan a ranch

el nem vitt heti kétszer lovagolni. Először – legtöbb lovastársamhoz hasonlóan – angol stílusban tanultam lovagolni, a westernlovaglással először a televízióban találkoztam. Egyből magával ragadott az a sokszínűség, ami a lovaglás ezen ágát jellemzi a maga szerteágazó kategóriáival.

Mit tartasz a westernlovasság karrierje legfontosabb állomásainak?

Az első nagyobb megmérettetésem a rajtengedélyvizsga letétele volt – ami tényleges megmérettetés volt, lévén az akkori lovam egy kicsit sem egyszerű lovaglászú kisbéri félvér. Ezek után először kupafordulónkon, majd az országos bajnokságon vettem részt, utóbbin már az első quarter horse fajtájú lovammal, ER Silver Darlinggal.

riding osztályok követelményeihez. A ranch trail során a sima trail osztállyal ellentétben megjelennek a nyújtott jármódok (nyújtott ügetés, nyújtott vágta), illetve olyan speciális feladatokkal is kiegészülhetnek az egyes pályák, mint a lassózás, esőkabát fel/levétele, a ló vezetése, ugrás, illetve a minden pályán kötelező farönkhúzás. A ranch trail osztály nyertese az a ló, aki a legjobban tudja kezelni a mindennapi farm körüli munka során is előforduló helyzeteket.

Említetted, Ausztriába jársz ki, hogy együtt tudjatok dolgozni az edződdel. Milyen a közös munkátok... azon kívül persze, hogy láthatóan nagyon eredményes?

Legnagyobb lovas példaképemnek tekintem a mai napig az edzőmet, Vern Sapergiát, aki méltán ismert világszerte. Ami a leginkább magával ragadott a lovaglásban, az a lovak iránti tisztelete és hatalmas tudása, amely nem csak a lovaglásra terjed ki. Ha a ló számára egy feladat nehéz, sokat hibázik benne, fizikális szinten vizsgálja a lovat, hogy esetlegesen van-e olyan pontja az állatnak, amely fájdalmat okoz neki a munka során, rosszabb teljesítményt eredményez, ezt pedig helyre is hozza, amennyiben lehetséges. Ez a gondolkodásmód jellemzi a lovaglását is, ahol a legnagyobb hangsúly a tanításon van, nem akarja a lovat belekényszeríteni egy számára feleslegesen stresszes szituációba. Ez a mentalitás rengeteget segített a Wimpyvel való fejlődésben is, hiszen egy érzékenyebb kancáról beszélünk, aki a túlzottan stresszes edzéstervre rosszul reagál.

Ki a példaképed az edződön kívül? Ki és mi motivál a legjobban?

A válaszom egyértelmű: édesanyám. Egészen kicsi korom óta egyedül nevelt, 2008-ban pedig még nehezebb dolga lett, ugyanis rákot diagnosztizáltak nála. Ő viszont ennek ellenére sem adta fel, számos műtét és kemoterápia árán, de eltökélten, hogy felnevel, és a lehető legjobb életet biztosítja számomra, küzdött egészen ez év májusáig. Az ő kitartásának köszönhetem, hogy ma az vagyok, aki, mind emberileg, mind pedig lovasként. Szívszorító érzés, hogy az eddigi legnagyobb sikerem már nem élhette meg, de mindig is a legnagyobb példaképem marad azzal a kitartással és akaraterővel, amivel rendelkezett.

Remélem, hogy a sportban és az életben is sikerül legalább félig olyan elhivatottnak lennem, mint ő volt.

Honnan tudsz így erőt meríteni, hogy kitűnő tanuló státuszod mellett ilyen eredményeket érsz el? Nyilván rengeteg időbe telik a felkészülés, de hogyan találsz rá időt/energiát?

Azt hiszem, szerencsésnek mondhatom magam, mivel soha nem volt kifejezett problémám a tanulással, emellett pedig már egészen kiskoromtól kezdve tudtam, hogy mit szeretnék tanulni, így jutottam az informatikai szakgimnáziumból az ELTE informatikai karára, ahol az első évet már sikeresen teljesítettem. Úgy hiszem, a tanulás és a sport kulcsa ugyanaz: az elhivatottság. Ha

ugyanis valamit teljes szívéből szeret az ember, nem fogja munkaként vagy extra nehézségként megélni, még akkor sem, ha rengeteg lemondással és nehézséggel is jár. Mind az informatika, mind a lovaglás hihetetlenül motiváló számomra, ezenfelül pedig mindkettőben folyamatosan fejleszhetem a képességeim, így soha nem válik unalmassá, monotonná. Úgy érzem, az élet túl rövid ahhoz, hogy olyan dolgok töltsék ki a nagy részét, amit nem tudunk teljes szívünkből szeretni, szóval, ha néha mégis elfáradok a sok teendőm közt, csak vissza kell gondolnom, hogy bár nem egyszerű mindent összeegyeztetni, boldogabban nem is tudnám az időmet eltölteni.

Az elhivatottság, kitartás láthatóan célra vezetett és még vezet is.

A FEQHA-t 1989-ben azzal a céllal hozták létre, hogy az európai quarter horse-tenyésztők és westernlovakok lehetőséget kapjanak arra, hogy a lovakat egy Európa-bajnokság keretei között mutathassák be. Az alapítók az AQHA európai tagszervezetei (International Affiliates) voltak. A cél az volt, és ma is az, hogy lehetőséget teremtsenek a kontinensszintű megmérettetésre, egyben létrehozzanak egy olyan eseményt, amely a quarter horse-t, mint fajtát, illetve a fajta sokrétűségét ismerteti meg a nagyközönséggel. Idén 31. alkalommal került megrendezésre a németországi Kreuthban, ahol közel 400 ló jelent meg a westernlovaglás különböző szakágait képviselve.

A quarter horse sokoldalú, könnyű lovaglász ló, amit Európában főleg a sportban használnak. Észak-Amerikában a galoppversenyeken, a lovassportok valamennyi szakágában is megjelenik, így a díjlovaglásban, az ugrósportban, a militaryban és a fogatsportban. Sok helyen még most is munkát végez a farmok környékén, munkalóként és hobbilóként alkalmazzák. Ez utóbbira könnyű lovaglása, rendkívül szelíd és nyugodt természete, könnyű kezelhetősége teszi ideálissá. Európában és Magyarországon is egyre népszerűbb, a reining és a westernlovak szakágban használják, és tenyésztése is e cél érdekében történik.

A quarter horse a világ legnagyobb létszámában tenyésztett és törzskönyvezett lófajtája.

Milyen érzés, amikor neked szól a himnusz?

Szerintem nincs olyan sportoló, aki ne álmódra rója, hogy egyszer ő áll a dobogó legfelső fokán, és neki szól a magyar himnusz. Ezt pedig főleg büszkeséggel élem meg úgy, hogy idén bár egyedüli magyar-ként képviseltem az országot a Quarter Horse Eb-n, mégis sikerült egy számban a bajnoki címet elnyerni.

Nyilván sok ismerősödtől kaptál üzenetet a versenyek közben-után. Melyik volt a legeredetibb üzenet, amit kaptál?

Erre a kérdésre nehéz válaszolni. Nagyon örültem neki, hogy ennyi ember figyelemmel kísérte az eredményeimet, és mindannyiujuknak hálás voltam a kedves szava-

kért. A legjobban talán mégis az esett, amikor az edzőmet felhívtam a hírral (mivel sajnos személyesen nem tudott az Eb alatt jelen lenni), és kicsit nosztalgikusan visszagondoltunk négy évvel ezelőtre, amikor is először tartott nekem edzést. Ez ráébresztett, az utóbbi négy évben mennyit fejlődtem én, és mennyit sikerült Wimpyt is fejlesztenem, hogy végül egy ilyen eredménnyel koronázzuk meg a közös karrierünket.

Hogyan tovább? Melyek a rövid, és melyek a középtávú céljaid?

Rövid távú célként szeretnék visszatérni a reininghez, hiszen négyéves lovam, Arizona Rein az eddigi idei teljesítményével bizonyította, ígéretes reiningkarriernek néz elébe. Már elkezdtek a felkészülést a jövő évi, Svájcban rendezendő NRHA Eb-re, amelyhez a

kvalifikáció első felét sikeresen teljesítettük. Ezenfelül szeretnék vele is a ranch riding irányába is nyitni, hiszen idén az osztrák AQHA Futurity-n elért reserve champion címmel bizonyította, hogy ranch lóként is kimagaslóan tud szerepelni. A későbbi években pedig szeretnék visszatérni ismét Kreuthba egy újabb AQHA Eb-re, ezúttal mind reining, mind pedig ranch riding versenyszámokban.

Azt mondják, hogy ha vannak céljaid, és eldöntöd magadban, hogy eléred azokat, hogy bajnok leszel, akkor az akadályok sem fognak elijeszteni. Krisztina, bajnok vagy már most is, de kívánjuk, hogy minden további terved hasonlóan váljon valóra!

Csölle Ágnes